

LAUSUNTO

Helsinki, 15.10.2021

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Viite: HE 135/2021 vp

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Edunvälittäjien verkostossa ovat edustettuina kaikki kuusi rahapelitoiminnan tuotoilla rahoitettua toimintaa. Verkosto on vapaamuotoinen. Verkoston jäseniä ovat Suomen Olympiakomitea, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry, Tieteellisten seurain valtuuskunta, Suomen Akatemia ja Suomen Hippos ry.

Lisätietoja:

Edunvälittäjäverkoston puheenjohtaja Rosa Meriläinen
rosa.merilainen@kulttuurijataide.fi, p. 050 432 6679

Kuulemisessa verkoston edustajana toiminut SOSTEn pääsihteeri Vertti Kiukas
vertti.kiukas@soste.fi, p. 040 592 4287

Lausunto

Edunvälittäjien verkosto kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä hallituksen esityksestä arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeksi.

Korostamme:

- Kannatamme hallituksen esitystä arpajaislain muuttamiseksi. Rahapelihaittojen vähentäminen on tärkeä yhteiskunnallinen tavoite.
- Vastuullisuustoimilla on vaikutuksia rahapelitoiminnan tuottoihin ja sitä kautta edunsaajien rahoitukseen. Edunsaajien toimintaedellytykset on turvattava pitkäkestoisella rahoitusratkaisulla. Ratkaisun tulee luoda rahoitukseen ennakoitavuutta ja vakautta.

Rahapelihaittojen vähentäminen on tärkeä yhteiskunnallinen tavoite

Esityksen keskeisenä tavoitteena on ehkäistä ja vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja lisäämällä arpajaislakiin tätä tavoitetta tukevia uusia säännöksiä. Esityksellä toteutettaisiin hallitusohjelman mukainen arpajaislain uudistus rahapelipolitiikan tavoitteiden varmistamiseksi.

Kannatamme hallituksen esitystä arpajaislain muuttamisesta ja pidämme perusteltuna esityksen tavoitetta hillitä rahapelihaittoja. Esitys tarjoaa viranomaisille entistä paremmat mahdollisuudet puuttua epäkohtiin, vähentää pelihaittoja sekä auttaa riskipelaajia.

Edunsaajien toimintaedellytykset on turvattava rahapelitoiminnan tuottojen vähentyessä

Samalla, kun on tärkeää pyrkiä hillitsemään rahapelaamiseen liittyviä haittoja, on huomattava toimien vaikutus rahapelitoiminnan tuottoihin. Verkostossa edustettuja toimintoja koskeva rahoitusleikkaus aiheutuu osin arpajaislain uudistuksesta. Rahoitus ja arpajaislain uudistus ovat keskinäisriippuvaisia prosesseja. Arpajaislain uudistus etenee jo käytäntöön Veikkauksen toiminna. Hallituksen tai viime kädessä eduskunnan on ratkaistava myös rahoitukseen liittyvä ongelma. Työ rahapelituotoin rahoitettavien toimintojen rahoituksen uudistamiseksi on alkamassa syyskaudella hallituksen johdolla, yhteistyössä eduskunnan ja edunvälittäjien kanssa.

Rahapelitoiminnan tuottoihin liittyvä ongelma koskee noin 300 miljoonaa euroa valtion taloudessa. Osa tuottojen alenemasta kompensoidaan vuoden 2022 budjettiesityksessä yleisistä budjettivaroista. Kompensoinnit huomioiden rahoituksen alenema on noin 76 miljoonaa euroa ja 126 miljoonaa euroa jos huomioidaan, että 50 miljoonaa euroa kompensoinnista tehdään jakamattomien voittovarojen purkamisella – niiden varsinaisesta käyttötarkoituksesta poiketen. Toisin sanoen, kompensoinnin jälkeenkin rahoituksen pudotus on merkittävä.

On tärkeää, että riittävän rahoitustason turvaamiseksi rakennetaan kestävä ratkaisu. Viimeiset vuodet toimintojen rahoitusnäkymät ovat olleet epäselvät. Uuden rahoitusjärjestelmän valmisteluun on käytettävä riittävästi aikaa ja asiantuntemusta. Jotta eri rahoitettavia toimintoja koskeva asiantuntemus tulee uudistuksessa hyödynnettyä, edunsaajien on oltava tiiviisti mukana uudistuksen valmistelussa.

Yhteiskunnallinen tarve rahapelitoiminnan tuotoilla rahoitetuille toimille ei ole aiempaa vähäisempi, vaikka

rahapelitoiminnan tuotot ovat aiempaa pienemmät. Mikään ei viittaa siihen, että Suomessa tarvitaan aiempaa vähemmän tiedettä, kulttuuria, liikuntaa ja urheilua, nuorisotyötä, terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä tai hevosalaa.

Päinvastoin: koronakriisi on korostanut tarvetta terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, yhteisöllisyydelle ja yhteisille elämyksille, tutkitulle tiedolle ja harrastamiselle. Rahapelituotoin rahoitetut toimijat tuottavat vastauksia juuri näihin tarpeisiin, mutta ne ovat koronakriisin myötä itse olleet haastettuina: toiminnoissa on ollut valitettavaa arkea koronavuosien ajan taloudelliset ongelmat, lomautukset ja työpaikkojen katoaminen ja kaikkiaan toimintaedellytysten kapeneminen. Valtionrahoituksen leikkaaminen merkitsisi näiden ongelmien syventämistä. Ennen kaikkea rahoituksen tason laskulla on vaikutusta niihin ihmisiin, joihin edunvälittäjien toiminta kohdistuu.

Rahoitus on syytä turvata pikimmiten. Jokaisella eduskuntapuolueella voi olla rooli tässä työssä syyskaudella 2021 alkavassa rahoituksen uudistustyössä, johon osallistuu parlamentaarinen seurantaryhmä.